

Twée vliegen in één klap

Vleermuizen zijn gespitst op het geluid van seksende vliegenpaartjes

Vliegen die op een plafond of ander groot oppervlak zitten, zijn onzichtbaar voor vleermuizen. Zelfs als ze rondlopen. Maar seks hebben kan de insecten alsnog de kop kosten. Vleermuizen blijken namelijk te hebben geleerd hoe parende vliegen klinken.

Het leven in een koeienstal is niet eenvoudig voor een vleermuis. Tenminste, in de koeienstal die een groepje Duitse biologen jarenlang in de gaten hielden, en waar ze deze week over schrijven in het blad *Current Biology*. De vleermuizen kunnen de betreffende stal wel uit, maar in de stal zelf vormen huisvliegen het hoofdmaal van de gevleugelde zoogdieren. Alleen: terwijl de vleermuizen graag 's nachts rondfladderen, rusten de vliegen dan juist uit op het plafond. Voor een vleermuis, die normaal gesproken met behulp van echolocatie insecten oppikt uit de lucht, zijn deze tegen het plafond geplakte vliegen zo goed als onzichtbaar.

Maar de vleermuizen in de stal hebben hier iets op gevonden, zo ontdekten Björn Siemers en zijn collega's. Het team analyseerde maar liefst vier jaar aan video-opnames waarop het gedrag van de vleermuizen in de koeienstal was vastgelegd. Het viel de biologen onder meer op dat de vleermuizen de vliegen wel wisten te vinden als een mannetje en vrouwtje gezellig op elkaar waren gekropen. Oftewel, als de insecten aan het paren waren.

Siemers vermoedde dat de vliegen tijdens de seks een bepaald geluid maakten, wat de vleermuizen aantrok. Al kon het natuurlijk ook dat de vleermuizen de vliegenpaartjes wel wisten te lokaliseren, en individuele vliegen niet, omdat de paartjes een groter en dus makkelijker vindbaar object vormden. De onderzoekers namen proef op de som door vers gedode vliegen op elkaar te lijmen en op het plafond te prikken. Deze vliegen werden door de vleermuizen straal genegeerd. Vervolgens namen de biologen het geluid van parende vliegen op, en speelden dit af op kleine luidsprekertjes. Dat werkte wel: de vleermuizen kwamen op het geluid uit de speakers af. Maar als Siemers en zijn team het geluid een klein beetje wijzigden, sloegen de vliegende zoogdieren er geen acht meer op.

Blijkbaar hadden de vleermuizen dus geleerd hoe seksende vliegen klinken, en dat het voordelig is om op dit geluid af te gaan. De dieren vangen dan tenslotte letterlijk twee vliegen in een klap; een voordelig maaltje. De wetenschappers probeerden ook nog uit of de vleermuizen ook in de buitenlucht aangetrokken werden door het geluid van vliegenseks. En jawel.

De moraal van het verhaal: als je een vliegt bent, kun je maar beter je lustgevoelens onderdrukken als er vleermuizen in de buurt zijn. Of de boel uitstellen tot overdag, als de vleermuizen slapen.

23/7/2012 - Wetenschap24 – Noorderlicht

Auteur – Nadine Böke